

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 182
van **CATHY COUDYSER**
datum: 19 oktober 2016

aan **BEN WEYTS**

VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT, OPENBARE WERKEN, VLAAMSE RAND, TOERISME EN DIERENWELZIJN

Herdenking 100 jaar Grote Oorlog - Bezoekers

In de periode 2014-2018 wordt 100 jaar Grote Oorlog herdacht. Aangezien deze oorlog een gebeurtenis was met wereldwijde impact, brengt de herdenkingsperiode grote internationale toeristenstromen op gang.

De Vlaamse overheid zet in op internationale promotie om zo veel mogelijk toeristen naar Vlaanderen te halen. In 2014 piekten de bezoekerscijfers aan de WOI-sites in de Westhoek tot 789.500. In de beleidsbrief Toerisme 2015-2016 schatte de minister het totale aantal verwachte bezoekers voor het jaar 2015 op 500.000 bezoekers.

1. a) Wat is het concrete bezoekersaantal van de WOI-sites in de Westhoek voor het jaar 2015? Welke omzetcijfer vertegenwoordigt dit bezoekersaantal?

b) In welke mate ging dit gepaard met overnachtingen in de Westhoek en daarbuiten? Graag een omstandige toelichting.
2. Wat zijn de verwachtingen voor de herdenkingsactiviteiten voor het jaar 2016? Zijn er dit jaar speciale evenementen gepland?
3. De herdenkingsperiode 2014-2018 is reeds halverwege haar looptijd.
Hoe gebeurt de opbouw van de herdenkingsactiviteiten richting het eindpunt in 2018?

ANTWOORD

op vraag nr. 182 van 19 oktober 2016

van **CATHY COUDYSER**

1. Ik verwijs naar de studie 'WO I-bezoekers in de Westhoek', uitgevoerd door Westtoer, in samenwerking met Toerisme Vlaanderen (TVL). Deze studie verschaft een overzicht van het herdenkingstoerisme in de Westhoek, inclusief cijfers inzake bezoekersaantallen en bestedingen. Hierbij het overzicht van 2013 tot en met 2015. De terugvallende cijfers in 2015 hebben voornamelijk te maken met de gevolgen van de aanslagen in Parijs medio november 2015. Het segment van de schoolreizen -goed voor ruim een derde van de WOI-bezoeken aan de Westhoek- bleek daar gevoelig voor en dat resulteerde in een lager bezoekersaantal in december.

WO I-bezoekers	2013	2014	2015
Belgen	183.100	421.300	232.500
Buitenlandse	232.400	353.200	268.000
Totaal	415.500	774.500	500.500
Bestedingen (miljoen euro)	2013	2014	2015
Belgen	12,0	28,5	15,4
Buitenlandse	27,7	47,8	36,9
Totaal	39,7	76,3	52,3

Uit hetzelfde onderzoek blijkt dat WOI-bezoekers in de Westhoek deels dagtoeristen zijn (zonder overnachting) en deels verblijfstoeristen (met overnachting). De overnachtingen situeren zich niet noodzakelijk altijd in de Westhoek zelf, maar ook elders in Vlaanderen, België of in Noord-Frankrijk.

2015	Aantal bezoekers	Aandeel totaal in %
Daguitstap	147.000	29,4%
Verblijf	353.500	70,6%
- Verblijf in Westhoek	196.100	39,2%
- Verblijf buiten Westhoek	157.400	31,4%

Het overgrote deel van de daguitstappen gebeurt door Belgische toeristen.

Voor de overnachtingen baseert TVL Vlaanderen zich op twee bronnen.

- 1) Ten eerste verzamelt de FOD Economie alle aankomsten en overnachtingen van logiesverstrekkers. Deze gegevens laten alleen toe om overnachtingen met zakelijke doeleinden te onderscheiden van leisure overnachtingen. Het is dus niet mogelijk om de WOI-toerist te onderscheiden van wie bijvoorbeeld in de Westhoek verblijft voor een gastronomisch weekend.

Als bijlage 1 vindt u enerzijds de overnachtingscijfers 2015 voor de Westhoek volgens verblijfsmotief en anderzijds de evolutie van overnachtingen en aankomsten in hotels in de Westhoek van 2013 tot 2015. Ten gevolge van een wijziging van het Koninklijk Besluit van 12 januari 2015, beperkt de FOD Economie zich voor de weergave van het aantal overnachtingen en aankomsten tot de vergunde, aangemelde en erkende logies. Anderzijds werd een nieuwe

categorie toegevoegd, zijnde de vakantiewoningen en –appartementen. Deze nieuwe methodiek veroorzaakt verschuivingen in sommige categorieën. Het is bijgevolg niet meer mogelijk om evolutieve cijfers weer te geven, met uitzondering van de hotels en gastenkamers. Specifiek voor het WO I-toerisme speelt het jeugdlogies een vooraanstaande rol, maar van deze logiesvorm kunnen we geen evolutieve cijfers meegeven teneinde geen vertekend beeld te schetsen.

- 2) De tweede bron is het onderzoek van Westtoer in samenwerking met TVL. Dit onderzoek geeft door extrapolatie het geschat aantal overnachtingen in de Westhoek weer, enkel gegenereerd door de WO I-bezoekers:

Overnachtingen in Westhoek	2013	2014	2015
Belgen	94.300	214.000	117.000
Britten	190.700	312.000	239.000
Overige buitenland	85.770	149.000	121.000
Totaal	370.770	675.000	477.000

Dit onderzoeksmateriaal leert verder dat niet enkel de Westhoek vruchten plukt van het herdenkingstoerisme, want 31,4% van alle bezoekers logeert buiten de regio (cf. supra). Dat gebeurt doorgaans in omliggende streken. Voor de Britten gaat het in bijna de helft van de gevallen over Noord-Frankrijk. Van de andere nationaliteiten logeert bijna één op drie in een Vlaamse kunststad, om van daaruit een bezoek aan 'Flanders Fields' te brengen.

2. In 2016 ging de internationale aandacht vooral naar Frankrijk aangezien dit jaar de herdenkingen van de veldslagen van Verdun en de Somme centraal stonden.

De evenementen, die in Vlaanderen dit jaar plaatsvonden, draaiden niet zozeer rond historische data, maar rond human interest thema's. Ik lijst er hier een aantal op:

- 'De Zijkant van de Grote Oorlog': zes kleine tentoonstellingen over evenveel sterke vrouwen vnl. in Diksmuide en omgeving;
- 'Dood met de kogel': tentoonstelling en parcours in Poperinge over de executies van veroordeelde WO I-soldaten uit eigen rangen;
- 'Kunstenaars geïnspireerd door de oorlog': beeldende kunsten parcours langs de Menenweg tussen Menen en Ieper en 'The Power of the Avant Garde' (Brussel, Bozar);
- 'Oorlog in Korte Broek': tentoonstelling in Gent over het kind in de oorlog;
- 'De Geschreven Oorlog': tentoonstelling en boek te Ieper;
- 'Coming World x Remember Me': een doorlopend kunstproject waarbij deelnemers van workshops meewerken aan de creatie van 600.000 beeldjes die in 2018 deel zullen uitmaken van een land art installatie in het voormalige Niemandsland buiten Ieper.

Met uitzondering van 'De Geschreven Oorlog' ontvingen al deze evenementen subsidies uit een van de twee evenementenoproepen van TVL (2012, 2014).

Daarnaast zijn er uiteraard nog de weerkerende ceremonies, zoals ANZAC Day (25/4) of Wapenstilstand (11/11) en de dagelijks weerkerende Last Post Ceremonie, die tot de verbeelding blijft spreken, ook na meer dan 30.000 uitvoeringen.

Tegelijk liep de internationale promotie door TVL in 2016 verder en wordt de communicatie over 'de slag van Passchendaele' (2017) voorbereid.

3. De brochure 'Flanders Fields. A place to remember' van TVL die u aantreft als bijlage 2 geeft een uitgebreid overzicht van de belangrijkste events, sites en toeristische informatie voor 2017 en 2018. Deze brochure is bestemd voor professionelen uit de toeristische- en mediasector.

2017 biedt voor Vlaanderen nog veel mogelijkheden op het vlak van de herdenking van WO I. Zo ligt de focus op de 'Mijnenslag' in juni en de 'Derde Slag om Ieper', beter bekend als de 'Slag van Passendaele' (vanaf de zomer 2017). In een aantal landen is de 'Slag van Passchendaele' een belangrijk moment in de nationale geschiedenis en de herdenkingstraditie. Dit geldt zowel voor Groot-Brittannië als voor Canada, Australië en Nieuw-Zeeland. De Verenigde Staten kwamen in 1917 in de oorlog, dus ook daar zal de belangstelling toenemen.

Voor 2018 is Toerisme Vlaanderen volop aan de slag met de uitwerking van de herdenkingsactiviteiten. In de loop van 2017 zal TVL de nodige stappen zetten om, samen met de actoren op het terrein, voorbereidingen te treffen om ook na 2018 in te zetten op herdenkingstoerisme.

BIJLAGEN

1. Overzicht van enerzijds de overnachtingscijfers 2015 voor de Westhoek volgens verblijfsmotief en anderzijds de evolutie van overnachtingen en aankomsten in hotels in de Westhoek van 2013 tot 2015
2. De brochure 'Flanders Fields. A place to remember' van TVL